

[Økonomiministeren]

ger i multiplikatorresultaterne, især for så vidt angår flerårsmultiplikatorerne.

### Bilag

Danmarks Statistik

17. december 1985

#### *Standardmultiplikatorberegninger med ADAM, oktober 1984.*

Hermed fremlægges multiplikatorberegninger\*) foretaget på den makroøkonometriske model ADAM i dennes seneste version fra oktober 1984. I beregningerne er det i videst muligt omfang forsøgt at foretage de eksperimenter, som forefindes i finansredegørelsen fra 1982.

Det skal understreges, at multiplikatorberegningerne er grebet helt teknisk an. Eventuelle sammenhænge mellem økonomiske størrelser, som fastlægges uden for modellen, er ikke taget i betragtning, medmindre det udtrykkeligt er anført. Dette betyder f.eks., at de nominelle rentesatser er uforandrede i multiplikatorberegningerne. Multiplikatorerne afspejler således ADAMs egenskaber i snæver forstand. Det skal i øvrigt bemærkes, at ADAM generelt kun indeholder sammenhænge, som er baseret på statistisk analyse. Det skal ligeledes bemærkes, at de steder, hvor økonomiske størrelser ændres med 1 mia kr., regnes den pågældende ændring i 1986-priser. Dette giver naturligvis visse ændringer i beskæftigelseseffekterne i forhold til finansredegørelsen.

Multiplikatorerne er bestemt som forskellen mellem en grundkørsel og en alternativ kørsel, hvori det angivne »instrument« er ændret. Om tabellerne skal bemærkes, at første rubrik i forsyningsbalancen angiver den absolutte forskel mellem grundkørsel og alternativkørsel målt i 1980-priser, anden rubrik viser den relative forskel, mens tredje rubrik angiver absolutte forskelle i de procentuelle prisstigningstakter. Begrebet »nettofordringserhvervelse« i tabeldelen vedrørende offentlig sektor udtrykker den offentlige sektors opsparringsoverskud.

En nedsættelse af lønstigningen påvirker umiddelbart de indenlandske priser, som derefter påvirker det reale kredsløb via substitution fra import til indenlandsk produktion og via øget mængdemæssig eksport. Det pri-

vate forbrug påvirkes dels af de faldende indkomster, dels af den øgede beskæftigelse, som følger af eksportstigningen og af importens faldende andel af det danske marked. For vurderingen af effekterne skal det bemærkes, at der i et standardeksperiment ligger en antagelse om, at eksportpriserne ikke afhænger af konkurrenternes priser. Dette forhold er årsagen til en kraftigere beskæftigelseseffekt i dette eksperiment end den, der er angivet i finansredegørelsen fra 1982. Samme forhold er ligeledes årsag til, at dette eksperiment viser en mindre gunstig betalingsbalanceudvikling end angivet i finansredegørelsen.

Den kraftige udvikling i eksportmængderne og i beskæftigelsen trækker således mere import med sig, ligesom de mindskede eksportpriser indebærer en forværring af bytteforholdet. De anvendte standardantagelser om eksportens prisfølsomhed implicerer således et beskedent fald i eksportværdien på kort sigt.

Hvad angår valutakurseksperimentet, skal der indledningsvis gøres opmærksom på, at der ikke eksplicit indgår valutakurser i ADAM. Dette eksperiment er således udarbejdet ved at hæve priserne på import og konkurrerende eksport med 5 pct. i 1986. Ligeledes er det uden for modellen skønnet, at knap 80 pct. af Danmarks udlandsgæld er optaget i fremmed valuta. Effekterne af en devaluering afhænger i høj grad af, om også den »grønne« valuta, som anvendes til afregning af landbrugsvarer, devalueres. Denne antagelse er anvendt i dette eksperiment. Ligeledes er det ikke uvæsentligt, om devalueringen er forventet eller ej. Er devalueringen ventet, lægges der et opadgående pres på det indenlandske renteniveau. I dette eksperiment er det med modellen antaget, at devalueringen kommer uventet.

Ændringer i offentligt varekøb og offentlige investeringer påvirker umiddelbart modellens reale kredsløb via ændringer i den samlede efterspørgsel. I denne standardmultiplikatorberegning er ændringer i offentlige investeringer ikke antaget at påvirke produktivitetsudvikling eller lignende. De forskelle, som kan iagttages, kan henføres til forskelle i det direkte og indirekte importindhold for de to offentlige efterspørgselskomponenter.

I beregningen vedrørende offentlig beskæftigelse er antallet af offentligt ansatte

\*) Ikke optrykt her.